

Els Jocs dels Petits Estats d'Europa, història i evolució de la participació andorrana

Olga GELABERT i FÀBREGA

Història

En ocasió del Congrés Olímpic que va tenir lloc a la població alemanya de Baden-Baden l'any 1981, els vuit comitès olímpics europeus que formarien més endavant el nucli dels futurs Jocs dels Petits estats van celebrar la primera reunió per intercanviar impressions. Per als països petits, participar als Jocs Olímpics els suposava dificultats, tant pel sol fet de participar-hi com, a més, per guanyar-hi alguna medalla.

L'any 1984, coincidint amb la celebració dels Jocs Olímpics de Los Angeles, les federacions internacionals van acceptar la creació dels anomenats Jocs dels Petits Estats d'Europa, els quals es van dotar de la normativa i la reglamentació necessàries, van firmar la Carta Olímpica i van ser apadrinats pels comitès olímpics europeus.

Per tal que un petit país hi pogués participar s'havien de complir unes condicions:

- Ser un país d'Europa.
- Tenir una població inferior al milió d'habitants.
- Tenir un comitè olímpic autònom.
- Formar part del Comitè Olímpic Internacional.

Aquestes condicions les complien Andorra, Islàndia, Liechtenstein, Luxemburg, Malta, Mònaco, San Marino i Xipre.

Els primers Jocs dels Petits Estats d'Europa van tenir lloc a San Marino l'any 1985. Des d'aleshores se celebren cada dos anys en un país diferent: a Mònaco l'any 1987, a Xipre el 1989, a Andorra el 1991, a Malta el 1993, a Luxemburg el 1995, a Islàndia el 1997 i a Liechtenstein el 1999. A partir del 2001 va

recomençar la ronda i Andorra els va acollir el 2005. Enguany, el 2015, a estat el torn d'Islàndia.

Els esports que hi han participat en totes aquestes edicions són atletisme, bàsquet, bitlles, ciclisme, ciclisme de muntanya, esquaix, gimnàstica, halterofília, judo, natació, taekwondo, tennis, tennis de taula, tir (al plat i de precisió), vela, voleibol i voleibol de platja.

Als Jocs Olímpics dels Petits Estats, el país organitzador està obligat a incloure vuit disciplines: sis d'esport individual i dos d'esport col·lectiu. El comitè organitzador hi pot afegir un màxim de dos

disciplines més, de les quals una ha de ser olímpica. També, cada disciplina ha de tenir una competició masculina i una altra de femenina.

Evolució de la participació andorrana

En la primera edició dels Jocs, a San Marino, hi van participar 222 atletes en total. Andorra hi va acudir amb 34, i en sis disciplines de les set disponibles: atletisme, bàsquet, ciclisme, judo, natació i tir. La delegació andorrana es va emportar quatre medalles de bronze, bastant lluny de les 52 que va aconseguir Luxemburg o de les 21 d'or d'Islàndia.

En la segona edició, el 1987, a Mònaco, hi van participar 51 atletes andorrans, en cinc disciplines aquest cop (de les nou disponibles): atletisme, judo, tir, natació i voleibol, però es van quedar amb una sola medalla, de bronze, i Andorra va quedar en la darrera posició del medaller. En aquesta ocasió, també va ser Luxemburg el país que va aconseguir més medalles (62) i Islàndia, el que en va guanyar més d'or (27).

Amb la tercera participació andorrana, a Xipre, el 1989, el creixement va ser exponencial i els resultats força més satisfactoris: 79 atletes andorrans participants, vuit disciplines i vuit medalles, tres de les quals d'or i una de plata. Andorra va abandonar l'última posició del medaller i va escalar dos posicions. El creixement d'aquesta edició dels Jocs havia estat general. Dels 222 atletes de la primera edició, ara ja n'hi participaven 675! Els Jocs dels Petits Estats anaven agafant força i interès.

Des de llavors, els Jocs dels Petits Estats d'Europa s'han anat desenvolupament sense entrebancs, tan sols en alguna edició s'han registrat incidències, sempre causades per les especials condicions dels petits països i les limitacions de població, infraestructures, etc.

No vull ser excessivament exhaustiva amb les xifres, però sí que vull remarcar unes quantes dades que són significatives de l'evolució dels Jocs i del que ha suposat la participació del nostre país. El més interessant, i això ho deixo per al final, és el que ha significat per a l'esport andorrà i per als nostres atletes el repte de representar el seu país cada dos anys davant Europa i el món. Com a resum de les edicions dels Jocs cal dir el següent:

1. Es continuen mantenint els mateixos quatre esports en totes les edicions: atletisme, judo, natació i tir.
2. De tots aquests esports, l'atletisme continua sent l'esport més practicat i el que més esportistes ha aportat a les edicions dels Jocs.

3. Luxemburg i Mònaco són els països que han estat representats en més esports i Andorra i Liechtenstein en els que menys.
4. El rànquing de medalles d'or l'encapçalen Islàndia i Xipre.

Els últims resultats: Islàndia 2015

Sí que m'estendré un pèl més en la nostra darrera participació, perquè ha estat fa just dos mesos: el mes de juny passat, de l'1 al 6, van tenir lloc a Islàndia, els últims Jocs en què hem participat. Andorra hi ha presentat una delegació de 41 esportistes. El Comitè Olímpic Andorrà hi ha afegit en aquesta edició els esportistes que havien proposat les federacions, que no havien assolit la marca però que hi estaven a prop.

En atletisme hi ha hagut set representants. A banda de Marcos Sanza, Miquel Vilchez i Clàudia Guri, que ja havien aconseguit la mínima, també van viatjar Estefania Sebastián, Laia Isús, Pep Sansa i Mikel de Sa. En natació, Nàdia Tudó va fer equip amb Pol Arias i Mònica Ramírez.

En judo es van incloure Lia Povedano, Karim Nsir i Fabian Ramos, els quals es van afegir als classificats Laura Sallés, Ivan Garcia i Ivan Llanos. El cap de la missió a Islàndia, Aitor Osorio, va assenyalar que l'objectiu era superar les sis medalles aconseguides feia dos anys a Luxemburg. En aquesta edició, Andorra hi ha participat en deu de les onze modalitats, ja que no ha pogut presentar cap equip de vòlei.

Els resultats han estat satisfactoris per al president del COA, Jaume Martí, que ha valorat molt positivament el rendiment dels atletes en els quatre dies que va durar la competició.

Les medalles d'or de Marcos Sanza, Laurent Recouderc, Laura Sallés i l'equip de vòlei platja; la plata de Sanza, i els bronzes de Pep Sansa, Clàudia Guri, Pol Arias, Ivan Llanos, l'equip femení de judo i el de tennis masculí de dobles permeten augmentar el nombre de metalls a onze, una xifra superior a les sis que es van assolir fa dos anys a Luxemburg.

Els resultats obtinguts, no només per les vegades que s'ha pujat al podi, fan que consideri que aquests últims hagin estat "uns Jocs positius. Feia temps que no sentíem l'himne andorrà tantes vegades", segons Martí. Aquests metalls són fruit del treball de llargs mesos de preparació, que van significar un premi per als implicats. Perquè costa poder aconseguir-los.

El president del COA assegura que "tots els països van preparats, tant si presenten una delegació més nombrosa o més reduïda; el nivell cada cop puja més i amb l'entrada de Montenegro encara fa que sigui més alt. El 2017 agafa el relleu San Marino, que serà la pròxima seu. Per a aquella ocasió els criteris es mantindran. No crec que canviem gaire. Tindrem una delegació reduïda i amb més opcions de medalla".

Andorra 2021 o 2023?

La roda es va completant pel que fa a les seus. El 2021 Malta hauria de ser-ne l'organitzador, però aquest país ja ha mostrat interès a intercanviar l'ordre amb Andorra, a qui en teoria li pertoca el 2023. Més endavant, doncs, sabrem quin any ens tocarà d'organitzar els nostres tercers Jocs.

La filosofia que sustenta la nostra participació als Jocs

Hem de reconèixer que entre els moviments esportius i socials de més protagonisme durant el segle passat i començament d'aquest, destaca per damunt de tots el moviment olímpic. Es pot afirmar sense exagerar que el desenvolupament de l'olimpisme ha

coincidit amb el de la societat occidental. La influència d'aquest moviment s'ha estès per totes les contrades del planeta. L'olimpisme ha esdevingut font, no solament de valors esportius, sinó també socials i personals. No cal obviar que també s'ha configurat com un espectacle de primer nivell. Els grans protagonistes han estat, són i segurament seran els esportistes, que són els transmissors d'aquests valors a la societat i que en definitiva en són responsables de la continuïtat i el dinamisme.

L'esport és una eina alternativa per al foment de la cultura de la pau i d'un creixement sostenible. Els valors olímpics són aquesta alternativa, que sota la pràctica esportiva construeixen aquesta cultura de la pau i el desenvolupament dels pobles. El respecte, la tolerància, l'esperit de sacrifici, la integració, el diàleg, el joc net són valors que l'educació obligatòriament ha de transmetre per tal que els pobles puguin construir un espai de tolerància que permeti la integració i el desenvolupament. Un dels mitjans de transmissió d'aquests aspectes pot ser, sens dubte, l'esport.

El COI, a través de la seva carta olímpica ha promulgat aquests valors, que al capdavall han de ser els valors que ha de perseguir tota societat democràtica. La Carta Olímpica els anomena *Principis fonamentals de l'olimpisme*. Per la situació en què es troben en el text de la carta (a l'inici) esdevenen els principis rectors de tota la Carta Olímpica.

Són els següents:

- 1) L'olimpisme és una filosofia de vida, que exalta i combina en un conjunt harmònic les qualitats del cos, la voluntat i l'esperit. En associar l'esport amb la cultura i la formació, l'olimpisme es proposa crear un estil de vida basat en l'alegria de l'esforç, el valor educatiu del bon exemple i el respecte per als principis ètics fonamentals i universals.
- 2) L'objectiu de l'olimpisme és posar sempre l'esport al servei del desenvolupament harmònic

de la persona, amb la finalitat d'afavorir l'establiment d'una societat pacífica i compromesa amb el manteniment de la dignitat humana.

3) El moviment olímpic és l'acció concertada, organitzada, universal i permanent, exercida sota l'autoritat suprema del COI, sobre totes les persones i entitats inspirades pels valors de l'olimpisme. S'estén als cinc continents i troba el seu punt àlgid en la reunió dels atletes del món en el gran festival de l'esport que són els jocs olímpics. El seu símbol són cinc anelles entrelaçades.

4) La pràctica esportiva és un dret humà. Tota persona ha de tenir la possibilitat de practicar un esport sense discriminació de cap mena i dins de l'esperit olímpic, que exigeix la comprensió mútua, solidaritat i esperit d'amistat i *fair play*. L'organització, l'administració i la gestió de l'esport han de ser controlades per organitzacions esportives independents.

5) Qualsevol forma de discriminació contra un país o una persona basada en consideracions de raça, religió, política, sexe o d'altra mena és incompatible amb la pertinença al moviment olímpic.

6) La pertinença al moviment olímpic exigeix ajustar-se a la Carta Olímpica i tenir el reconeixement del COI.

En una societat en què es van perdent valors, aquests postulats olímpics, a través de l'esport, ajudaran que les societats siguin més tolerants i promouran l'acostament entre els pobles i entre les diverses capes socials; per això s'ha de fomentar l'educació dels valors olímpics de l'esport, especialment en el jovent. És primordial per al nostre govern estar convençut que el pressupost destinat a l'esport no és una despesa sinó una inversió que incidirà finalment en el benestar del conjunt de la societat. En fi, afavorir la igualtat entre les persones i l'aplicació real dels drets fonamentals.

Conclusions

Per a l'esport andorrà en general, i per als atletes en particular, la participació d'Andorra al Jocs dels Petits Estats és un repte imprescindible. Aquests Jocs permeten als nostres esportistes viure una experiència similar als Jocs Olímpics i esdevenen un element potenciador i dinamitzador de l'activitat esportiva i federada del país.

Podríem veure'ls com uns jocs olímpics adaptats a la dimensió del nostre país, de manera que ens permeten establir objectius i mínimes de classificació exigents però a la vegada assolibles pels nostres atletes. Participant, competint i fins i tot guanyant en algunes proves, aporten la motivació necessària per tal que els nostres atletes segueixin millorant. Alhora aquests jocs permeten que tinguin la visibilitat mediàtica nacional que sense dubte mereixen els esportistes per l'esforç que hi dediquen.

L'esport andorrà ha d'aprofitar aquesta competició com a plataforma i banc de proves per a les altres competicions internacionals.

També m'agradaria destacar que el repte que ha suposat i que suposarà, en un futur proper l'organització dels Jocs, ha de servir com ha punt d'inflexió per a la nostra base esportiva. Estic convençuda que són esdeveniments com els Jocs dels Petits Estats i les ganes que tenen els nostres joves d'arribar a representar el nostre país els que ajuden a mantenir la motivació

necessària per prosperar en l'activitat esportiva. Així doncs espero que la nostra ambició esportiva creixi i que els Jocs, sens dubte, importants per als països de la nostra dimensió, siguin el trampolí per assolir algun dia resultats destacables en altres competicions internacionals.

Olga Gelabert i Fàbrega,
ministra de Cultura, Joventut i Esports

Bibliografia

Treball de recerca "Els Jocs dels Petits Estats d'Europa", d'Oriol Fernández Vilarrubla.

Pàgina web del Comitè Olímpic Andorrà, www.coa.ad

Hemeroteca del *Diari d'Andorra*